

9.11.2020

**Till Finlands evangelisk-lutherska kyrkas samtliga stiftsfullmäktige,
biskopsmötet och kyrkostyrelsen**

Biodiversiteten i kyrkans skogar måste tryggas

- låt oss ta bättre hand om våra skogar!

Vi medborgare har lärt oss att förlita oss på kyrkan lika väl som på naturen. Där har finländarna sökt trygghet under svåra tider. Naturen har visat sig vara viktig också under den rådande pandemin. Vi har ändå förvånats då vi sett och läst nyheter om hur många församlingar kalhugger även sina gamla skogar istället för att skydda deras biodiversitet. En stor del av de skogslevande arterna och biotoperna i Finland är utrotningshotade just till följd av hur skogarna sköts och avverkas. Avverkning av gammal skog är den största orsaken till hotet mot de skogslevande arterna. Vi ser här en stor klyfta mellan kyrkans teologi och det hon gör. Samtidigt förstår vi att vissa församlingar har en trängd ekonomisk situation och att inkomsten från skogen har bidragit till att trygga en del av deras verksamhet. Kyrkans verksamhet borde ändå anpassas så att den kan finansieras på ett etiskt hållbart sätt som tar naturresurserna i beaktande. Lyckligtvis är det också möjligt.

”Skogen är livets källa och vagga. Århundraden av erfarenhet har lärt oss här att människans förhållande till naturen varken är ett marknadsförhållande eller ett i första hand nyttoförhållande. Människans förhållande till skogen är ett djupt beroendeförhållande.”¹

Ärkebiskop emeritus Kari Mäkinen

---

¹ Ärkebiskop emeritus Kari Mäkinen var beskyddare då medborgarrörelsen Våra skogar (Meidän Metsämme) tillkännagav sitt ställningstagande i Helsingfors domkyrkas krypta 27.10.2018.
<http://meidänmetsämme.org/index.php/2018/10/>

Vi vädjar för en ny form av skogsvård

Vi vädjar till Finlands evangelisk-lutherska kyrkas församlingar och kyrkliga samfundigheter att de i förhållande till sin skogsegendom skulle eftersträva ett nytt sätt att tänka och handla. När det gäller bruket av skogen och dess betydelse har det framkommit ny kunskap. På basen av den är det nödvändigt att inleda ett nytt sätt att vårda skogen. Ekonomin måste anpassa sig till de gränser naturresurserna ställer och på så sätt förverkliga skapelsens teologi. Ur skapelsetron stiger en stark uppmaning att förhålla sig med respekt och kärlek till naturen som människan lever i och av.

Församlingarna och samfundigheterna som skogsägare

Vår kyrkas skogar sköts ofta utgående från skogsvårdsplaner upprättade av skogsvårdsföreningarna. Äldre skogar blir i dessa skogsvårdsplaner i allmänhet klassificerade som "förnyelsemogna", vilket oftast innebär kalhyggen. Kalhygge är en av de främsta orsakerna till utarmning av naturens biodiversitet, och ur klimatets synpunkt det skadligaste sättet att behandla en skog. Många människor lider psykiskt av kalhyggen och 70 % av finländarna godkänner dem inte.² Samtidigt arrangeras skogskyrkor och predikas om skapelsens helighet och enhet samt om människans uppgift att skydda den.

Kyrkan borde leva enligt sin egen förkunnelse och den ekologiska kunskapen vilka båda talar om samma sak. Det vi gör med skogarna gör vi med oss själva. Kyrkan och dess församlingar har ett ekologiskt ansvar som grundar sig på vägande andliga och teologiska motiveringar som vilar på bl.a. Bibelns skapelseberättelse och Jesu undervisning om den kristna kärleken till nästan. Kärleken riktar sig förutom till vår tids människor också till människor i kommande tider, liksom till alla levande arter. Evangeliet skall förkunnas för hela skapelsen (Mark 16:15). I motiveringarna för kyrkans miljödiplom finns ytterligare synpunkter på vad ekologiskt ansvar innebär.

Skogarnas viktiga roll under pågående biodiversitets- och klimatkris

En av mänsklighetens största frågor är hur vi kan begränsa utarmningen av artrikedomen och klimatförändringen. En av nio finska arter är hotade och utarmningen av naturen fortsätter.³ Av bedömda 22 000 arter är 11,9 % hotade, av skogsarterna 833 arter. En skog som fått åldras i fred med sina gamla träd och döda ved är den bästa miljön för våra hotade fåglar, mossor, lavar och andra arter. Ett av de mest effektiva sätten att trygga skogens biodiversitet är därför att slå vakt om de gamla skogarna. Eftersom vi har ytterst lite gamla skogar kvar borde de lämnas helt utanför avverkningar och andra

---

² <https://docplayer.fi/11124072-Suomen-metsat-ja-metsa-politiikka-kansalaisten-nakemyksia.html>

³ [Den nya hotbedömningen för Finlands naturarter \(SYKE, Finlands miljöcentral\)](#)

[De i Finland utrotningshotade fågelarterna \(Birdlife\)](#)

[Mossor är vid sidan om lavar och fåglar den artgrupp som innehåller mest hotade arter \(SYKE\)](#)
[I Finland finns det över 200 nya hotade lavar \(SYKE\)](#)

skogsbehandlingsåtgärder.⁴ De gamla skogarna och skogarnas kolreservoarer är kyrkans dyrbara skatter.

Kyrkan kartlägger tillståndet i kolsänkorna på sina marker (i synnerhet skogar och myrar) samt markernas värde som kolsänkor före utgången av 2020. Kyrkan gör upp en plan för och ger en rekommendation om hur församlingarnas skogar kan skötas på ett ekologiskt, socialt, kulturellt och ekonomiskt hållbart sätt så att deras tillstånd även som kollager förbättras och deras värde som kolsänkor höjs.⁵

Strategin Kolneutral kyrka 2030

Alternativa skogsvårdsmetoder

Många församlingar har för närvarande svåra ekonomiska tider. Det finns ett stort tryck på att göra virkesaffärer. Man borde minnas, att skogarna kan nyttjas också ekonomiskt utan att förorsaka orimliga skador i naturen. I ljuset av den nya kunskapen om skogen måste kyrkan göra kursändringar. Vad kunde de handla om?

Det är viktigt att beakta att man fritt kan beställa skogsbruksplan från flera olika aktörer. Man kan också göra ändringar i planen under kontraktstiden, till exempel då man får ny information om hotade naturtyper och arter. Församlingar och kyrkliga samfälligheter ber inte alltid sakkunniga aktörer kartlägga sina skogars naturvärden, vilket leder till att utrotningshotade arter kan vara i fara och deras livsmiljöer förstöras vid avverkningar. Kyrkan skall vara en föregångare genom att alltid före uppgörande av skogsbruksplan och skogsvårdsåtgärder kartlägga skogens naturvärden. Vi anser att beslutsfattarna borde ha kunskap om skogsobjektets naturtillstånd då beslut görs. Beslutsfattarna har åtminstone en moralisk skyldighet att vara på det klara med konsekvenserna av besluten och känna till hur de negativa konsekvenserna kan minimeras.

METSO-programmet

I METSO-skyddsprogrammet betalar staten full ersättning för det skogsbestånd som skall skyddas.⁶ Den här möjligheten kunde församlingarna använda sig av oftare eftersom det är en utmärkt möjlighet för alla församlingar söder om Lappland att bevara sina värdefulla skogar.

Läs mer:

https://www.metsonpolku.fi/sv-FI/For_skogsagare/Kommunernas_och_forsamlingarnas_METSO

---

⁴ "Trots att 60–100-åriga träd ur skogsbrukets synvinkel anses vara avverkningsmogna, befinner de sig endast halvvägs i sin naturliga livscykel. Tallar kan bli 300–500 år gamla, i Lappland till och med 800 år. Granar kan leva i 200–400 år och björkar, sälgar och aspar i 150–200 år." WWF:s skogsvårdsguide: https://www.wwf.fi/app/uploads/7/t/c/7rwi8zzdll8ce3xk9slkpd/metsaopas_2019_sve_web.pdf

⁵ <https://evl.fi/plus/samhalle-och-kyrka/hallbar-utveckling/kolneutral-kyrka>

⁶ <https://mmm.fi/sv/skogar/biodiversitet-och-skydd/metso-programmet>

Kontinuitetsskogsbruk

Kontinuitetsskogsbruket⁷ blir allt vanligare i Finland och det kan tillämpas i de flesta skogar. Marken förblir trädbevuxen, skogens ekosystem bevaras som skog, vilket är gynnsammare för många skogsarter. Skogen förnyas i huvudsak på naturlig väg. Mångformiga skogar håller klimatet och vattenekosystemet i balans. Kontinuitetsskogsbruket är också ekonomiskt en klok lösning. Till vår glädje har åtminstone Salo församling övergått till kontinuitetsskogsbruk.⁸

”Vi vill vara med om att dämpa klimattförändringen, men ännu viktigare för oss är den biologiska mångfalden. Vi vill upprätthålla den i församlingens skogar och få människor att trivas i dem. Skogarna är inte bara församlingarnas penningförråd och de skall heller inte betraktas utifrån sitt virkesvärde utan som ett naturvärde’, betonar Salo församlings fastighetschef Kai Fagerström.”⁹

Annat naturskydd, i synnerhet de gamla skogarna

En skyddad gammal skog är mycket värdefull för traktens turism, bär- och svamplockning, jakt, människornas välmående, kyrkans image, församlingens egen verksamhet och alla slag av skogsanvändning.

De målsättningar som styr grundandet av naturskyddsområden handlar om de åtgärder som krävs för att dämpa och stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden. Det är synnerligen oroväckande att FN:s konvention om biologisk mångfald, de sk. Aichimålen innehöll ett naturskyddsmål om 17 % år 2020, vilket inte uppfyllts (etappmål 11).¹⁰ Det är viktigt att man också inom kyrkan tar i betraktande att EU:s nya strategi för biologisk mångfald för 2030 innehåller ett naturskyddsmål på 30 %, varav 10 % skulle avse sk. strikt naturskydd.¹¹ Dessutom pågår förnyelsen av FN:s konvention om biologisk mångfald som även det innebär att 30 % av planeten skyddas. Avtalet har försenats pga. coronapandemin.

Utöver det ovannämnda METSO-programmet är de övriga naturskyddsmöjligheterna följande:

- Att inrätta ett naturskyddsområde¹²
- Att sälja eller donera till Stiftelsen för naturarvet¹³
- Att delta i WWF Finlands Hemskog-program¹⁴
- Att på eget initiativ byta ut en ekologiskt värdefull skog mot ekonomiskog

---

⁷ <https://www.jatkuvakasvatus.fi/>

⁸ <https://www.sss.fi/2020/03/salon-seurakunta-hylkaa-avohakkuut-kirkkohallitus-kiittelee/>

⁹ [WWF Finlands brev 28.10.2020 till kommuner och församlingar om ett hållbart skogsbruk](#)

¹⁰ <https://www.luonnontila.fi/toimintaohjelma/biodiversiteettisopimus/aichi-tavoitteet>

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0380&from=FI>

¹² <https://ym.fi/sv/naturskydd-pa-privat-mark>

¹³ <https://www.luonnonperintosaatio.fi/sv>

¹⁴ <https://wwf.fi/alueet/suomen-metsat/perintometsa/>

Synnerligen viktiga sätt att vårda skogsnaturen:

- Att bekanta sig med WWF:s skogsvårdsguide – skogsvård på dina egna och naturens villkor:
https://wwf.fi/app/uploads/7/t/c/7rwf8zzd1l8ce3xk9slkpd/metsaopas_2019_sve_web.pdf
- Att lämna kvar död ved (länken ovan, s. 8-9)
- Att lämna tillräckligt breda skyddszoner vid bäckar och vattendrag:
<https://wwf.fi/tiedotteet/2018/04/grova-doda-trad-ska-lamnas-i-skogen-30-meters-skyddszoner-pa-strander/>
- Att avstå från avverkningar under fåglarnas häckningstid:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32009L0147>

”Enligt EU:s direktiv om bevarande av vilda fåglar (2009/147/EG, fågeldirektivet), artikel 5, skall medlemsstaterna vidta åtgärder som förbjuder avsiktligt störande av dessa fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid, i den mån detta störande avsevärt påverkar direktivets mål.”

Utdrag ur Sirpa Pietikäinens fråga till kommissionen år 2018

Vår skogsnatur är gemensam för oss alla

Vi vädjar till er att ni i ert arbete i stiftsfullmäktige, som biskopar och i kyrkostyrelsen verkar för vårt samhälles och kommande generationers bästa genom att ta hand om kyrkans skogar och deras biodiversitet i enlighet med den senaste ekologiska kunskapen och genom att befrämja skogsvård enligt ovan nämnda principer. Kyrkan och dess församlingar har en stor möjlighet och en ännu större skyldighet att för sin del trygga den livsviktiga mångformigheten i vår skogsnatur. Den är allas vår gemensamma egendom som vi befullmäktigat er att vårda med vishet.

Högaktningsfullt,

medborgarrörelsen Våra skogar (Meidän Metsämme)

<http://meidanmetsamme.org>

Carina Aaltonen, Jomala

Yrjö Eeva, Kerimäki

Göran Ekström, Vasa

Mika Flöjt, Kuusamo

Heli Heino, Tammerfors

Irma Heiskanen, Muurame

Simon Holmström, Mariehamn

Eeva Houtbeckers, Helsingfors

Veli-Matti Hynninen, Helsingfors

Pieta Hyvärinen, Sastamala

Vesa Hyyryläinen, Paltamo

Sari Hänninen, Rovaniemi

Hanna Jyske, Jyväskylä	Matti Pihlatie, Kontiolahti
Pauliina och Jari Kainulainen, Kontiolahti	Saija Porramo, Nådendal
Kimmo Kianto, Kerimäki	Pasi Raipola, Esbo/Brahestad
Veli-Matti Korhonen, Esbo	Armi och Kari Rautavuori, Eno
Anna och Ari Lehtinen, Joensuu	Elina Rönkä, Uleåborg
Johannes Lehtinen, Salo / Halikko	Johanna Saarenmäki och Veli-Matti Sorvari, Kontiolahti
Topi Linjama, Joensuu	Sisko och Simo Seppo, Eno
Barbro och Carl-Anders Lundberg, Kristinestad	Juha Silvan, Jyväskylä
Leila Luukkainen, Kesälahti	Katri Simonen, Vanda
Eeva-Stiina och Paula Lönnemo, Salo / S:t Bertils	Jari-Petteri Suutari, Uleåborg
Sampo Manninen, Loppi	Marko Ulvila, Tammerfors
Ulla Montin, Vanda	

Nyttiga länkar

Metso-programmet

<https://mmm.fi/sv/skogar/biodiversitet-och-skydd/metso-programmet>

https://www.metsonpolku.fi/sv-FI/For_skogsagare/Kommunernas_och_forsamlingarnas_ME_TSO

Kontinuitetsskogsbruk

Föreningen för kontinuitetsskogsbruk Silva rf <https://www.jatkuvakasvatus.fi/>

Metsätietopalvelu Silmu, ett skogstjänstföretag som specialiserat sig på kalhyggesfritt skogsbruk <https://metsatietosilmu.fi/>

Skogstjänstföretaget Innofor har uppgjort skogsbruksplaner för flera församlingar, t.ex. i Vanda och Helsingfors <http://innofor.fi/ostamme-puuta/>

Arvometsä skogstjänster <https://arvometsa.fi/>

Professor Timo Pukkala, Forest Issues 25.8.2020:

[Kontinuitetsskogsbruket blir allt vanligare – finns det anledning till oro?](#)

Forskningsnyhet / Jyväskylä universitet

<https://www.jyu.fi/fi/ajankohtaista/arkisto/2020/08/kannattaako-avohakkuista-luopua>

Guider

WWF:s skogsvårdsguide – skogsvård på dina egna och naturens villkor

https://wwf.fi/app/uploads/7/t/c/7rwf8zzdll8ce3xk9slkpd/metsaopas_2019_sve_web.pdf

Nytta och nöje av skogen. Kommuner och församlingar som skogsägare / Natur och miljö

2012 https://www.naturochmiljo.fi/site/assets/files/1571/nytta_och_noje_av_skogen.pdf

Stig in i skogen - introduktion till naturinventering i finländska kustskogar / Natur och Miljö

2007 https://www.naturochmiljo.fi/site/assets/files/1548/stig_in_i_skogen.pdf

EU:s fågeldirektiv

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2009/147/EG av den 30 november

2009 om bevarande av vilda fåglar [32009L0147 - EN - EUR-Lex](#)

Natur- och miljöorganisationernas publikationer, upprop och initiativ

WWF Finlands meddelande om sitt brev till kommunerna och församlingarna 28.10.2020

<https://wwf.fi/uutiset/2020/10/miten-sinun-kuntasi-metsaa-hoidetaan-haastomme-kunnat-ja-seurakunnat-vastuulliseen-metsanhoitoon/>

Rapport av Finlands miljöcentral (SYKE) ja Naturresursinstitutet (Luke): Luontokadon pysäyttäminen edellyttää ekologista siirtymää 26.8.2020

<https://tietokayttoon.fi/-/10616/raportti-luontokadon-pysayttaminen-edellyttaa-ekologista-siirtymaa>

Rödlistan 2019 <https://punainenkirja.laji.fi/sv>

Finlands naturskyddsförbunds vädjan för fredande av fåglarnas häckningstid

<https://www.sll.fi/2019/06/13/pesarauhaa-linnuille/>

Medborgarinitiativet Avohakkuut historiaan <http://avohakkuuthistoriaan.fi/>

Annan forskning samt enkät angående medborgarnas åsikter om avverkningar

Outi Hytönen 2013, "Avohakkuut pitäisi kieltää". Kansalaisten mielipiteitä metsiä koskevasta päätöksenteosta. Helsingin yliopisto, Maatalous-metsätieteellinen tiedekunta, Metsätieteiden laitos. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/41005>

WWF Suomi 2016, kyselytutkimus / TNS Gallup Oy: Ylivoimainen enemmistö kannattaa metsien monimuotoisuuden turvaamista hakkuiden lisäämisen sijasta.

<https://wwf.fi/tiedotteet/2016/04/kysely-ylivoimainen-enemmisto-kannattaa-metsien-monimuotoisuuden-turvaamista-hakkuiden-lisaamisen-sijasta/>

Statsrådets publikation 26.8.2020

Utvärdering av genomförandet och effekterna av Finlands biodiversitetsstrategi och handlingsprogram 2012–2020 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162392>

Forskarnas uttalanden och rekommendationer

Suomen metsänkäyttösuunnitelmat kiihdyttävät ilmastonmuutosta ja heikentävät luonnon monimuotoisuutta <http://www.bios.fi/julkilausuma/julkilausuma240317.pdf>

Elonkirjo ehtyy - suosituksia luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi https://www.jyu.fi/en/research/wisdom/letters/jyu_wisdom_letter_1_2019.pdf

Suometsien ilmastoviisas metsänhoito 2018 <https://www.luke.fi/sompa/2018/07/04/suometsien-ilmastoviisas-metsanhoito-tietokortti-saata-villa/>

Ställningstagandet Våra skogar

<http://meidanmetsamme.org/wp-content/uploads/2020/01/vara-skogar-stallningstagandet-2019.pdf>

Kyrkans miljödiplom och Kolneutral kyrka 2030

<https://evl.fi/ymparistodiplomi/ymparistokasikirja/metsat-ja-muut-luontoalueet>

<https://evl.fi/plus/samhalle-och-kyrka/hallbar-utveckling/kolneutral-kyrka>